

'Saplantımız bize bir dünya inşa ediyor'

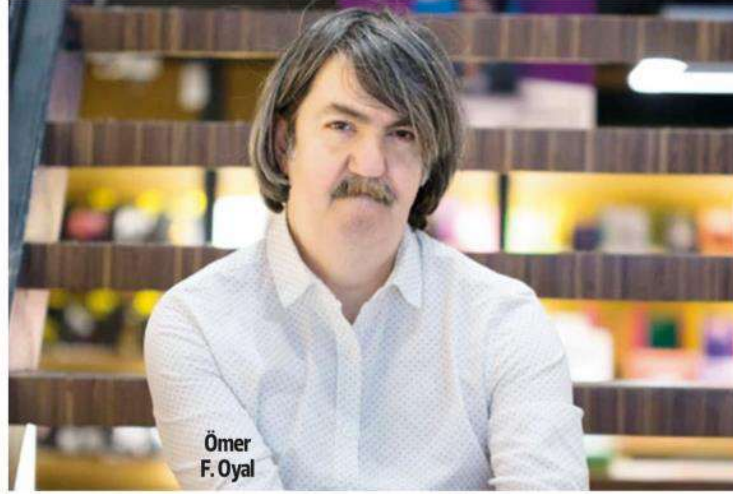
Yeni romanı 'Bahara Bir Hediye'de bir saplantı üzerinden insan ruhunun derinlerine inen Ömer F. Oyal, "İnsanlardan çok onların saplantılarıyla ilgiliyim. Kendini gerçekleştirmenin de bir şeyler inşa etmenin de arkasında saplantı var" diyor.

ERAY AK
e.erayak@gmail.com

■ 'Bahara Bir Hediye'yi yazma süreciniz nasıldı? Kafanızda dönüp dolaşan meseleler neydi?

Kişi kendi kültürünü, ülkesini bütünüyle reddedip tamamen başka bir kültüre dahil olabilir mi? Ya da bu mümkün müdür? Oraya giderken burayı da yanında götürmekten değil, burayı tamamen, her şeyiyle bırakıp gitmekten söz ediyorum. Ülkedeki sorunlar nedeniyle veya dışarıda daha iyi imkânlara kavuşma umuduyla gitmekten değil, tamamen başka bir kültüre sığrama, kaçma saplantısından söz ediyoruz. Bugüne ilişkin bir ruh halinden söz etmiyorum, evvel eski olan, bundan sonra da mevcudiyetini sürdürecektir olandan; süregelen dertli olma halinden, keder halinden, hüzünden söz ediyorum ve tamamen başka bir kültür neden bunun tam karşısı olsun gibi bir soruyla ilgileniyorum. Ve bu 'tam karşısı' neleri içeriyor?

■ Çok çok zor bir konuya temas ediyorsunuz yeni romanınızda. Kardeşe karşı duyulan takıntılı, hastalıklı bir tutum. Yazmak da düşünmek de ypratıcı açıkçası. Bunun yazımıza ket vuracağı kaygısına kapıldınız mı hiç?



Ömer F. Oyal

Evet, doğrusu zor ve itici. Ama öbür yandan da bizi hiç arzu etmediğimiz duygusalıklardan koruyor ve mesafeli olmamızı sağlıyor. Kurgu üzerine düşünürken bazen böyle kararlarla karşı karşıya kalıyorsunuz. Bu durum üzerine düşünmeye başlıyorsunuz. Buna hiçbir şekilde dile dökülmeyecek, hatta kişinin kendine itirafı bile mümkün olmayan, adlandırmaktan kaçınılan bir ruh halinin hayranlığa ve giderek yüceltmeye dönüşmesi de diyebiliriz. Böylece fiiliyatın söz konusu olamayacağı bir alanda sadece hayranlıktan, yüceltmekten ve takıntılı bir ilgiden başka bir şey kalmıyor. Evet, metin beni zorladı, kitabı iki kez yazmak zorunda kaldım. Burada deyim yerindeyse doğru kıvamı tutturalabilmek son derece

önemli. Aksi halde sizin de söylediğiniz gibi her şey kitabın derdi ile hiçbir alakası olmayan başka yöne gidebilirdi ya da metin silikleşip güçsüzeleşirdi.

■ 'Saplantı' bizim için romanlarınızdan tanıdık bir izlek. Nedir sizi bu konuya çeken?

Evet, bütün kitaplarımda şu ya da bu biçimde bir saplantı mevcut. Kendisine ait bir dünyası olan herkes şu ya da bu şekilde saplantı sahibi olmak durumunda. Veya tersinden söylersek saplantımız bize bir dünya inşa ediyor. Bu durumda da insanlardan çok onların saplantılarıyla ilgiliyim. Kendini gerçekleştirmenin de bir şeyler inşa etmenin de arkasında saplantı var. Hatta saplantı meraklıtan daha ağır basıyor bile olabilir. Saplantı aynı zamanda bir

eğilimin kararlılık kazanarak kişiyi geleceğe ilgilenden, güncel söylemden yalıtması ve bir anlamda yoğunlaşma yaratması da demek. Yani geleceğe ilgilenmenin tam karşısı, aşırı derecede karşısı.

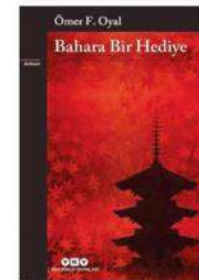
■ "Dünyadan kurtuluş, aptalca bile olsa ancak bir saplantıda kaybolmakla mümkündür" diyor anlatıcınız. Bunun üzerine konuşmak isterim biraz. Kahramanınızla, yani Nâci ile ne kadar ilintili bu cümle? Onu dünyasından kaçmaya iten sebepler ne?

Nâci o pek parlak olmasa da kendi dünyasına yerleşmiş, orası onun için tanıdık ve aşına bir dünya. Buna rağmen Firdevs'in firar gayreti Nâci'nin dünyasındaki, dünyamızdaki sorunları da görünür kılıyor. Fakat Nâci ve ailesi aynı ruh dünyasına aitel ve bu aidiyet de kendisini tarihe ve geçmişe gömülmeğe ifade ediyor. Burada kitaptaki bir diğer zihniyet dünyasıyla deyim yerindeyse akademi dünyasındaki uzmanlıklara dair uğraşlarla karşı karşıya bulunuyoruz. 'Biz'in içine yerleşerek geçmişte avunmak da ihtişamlı geçmişini durmaksızın irdeleyerek bugünü yeniden anlamlandırmaya çabalamak da başka bir saplantı düzlemi zaten.

■ 'Bahara Bir Hediye'yi öncelikle bir saplantının romanı olarak okuyoruz ama öte yan-

dan güçlü de bir aile romanı. Aile ne zaman bir hapishane olmaya başlıyor? Romanda neredeyse hiç görmediğimiz ama her satırına sinen kahramanınız Firdevs için örnekse...

Farklılığın başlangıcı belirlenemez ancak farklılıkların görünürlüğü tarihlenebilir. Görünürlük kitaptaki masalla ve takma isimle başlıyor. Bunlar farklılık, özelleşme işaretleri. Evi kuşatan geçmiş kokusundan, el yazması fotokopilerinden, eski sözlüklerden yayılan kokunun dışına çıkmaya çalışıyor Firdevs. İçine doğduğu dünyanın dışına çıkmaya çalışıyor. Burada belli prensipleri olan bir aile ve oldukça güçlü, baskın bir anne söz konusu. Annenin ilkelerinin çerçevelediği aile farklı olmaya çalışana bir hapishane gibi görünmeye başlıyor. Ama ülke de aile de, hatta İstanbul da birbirinden ayrılmıyor. Öbür yandan çırpınarcasına bir farklılık gayreti sahil bir şey midir? Bu da ayrı bir soru. ■



BAHARA BİR HEDİYE
Ömer F. Oyal
Yapı Kredi
Yayınları
224 sayfa, 30 TL.